

NÉT ĐỘC ĐÁO Ở MỘT LÀNG VĂN HÓA

THÁI TOÀN

Làng Văn La (xã Lương Ninh, huyện Quảng Ninh) xưa kia vốn là một trong “bát danh hương” - Sơn, Hà, Cảnh, Thổ, Văn, Võ, Cổ, Kim - của tỉnh Quảng Bình. Đây là một làng quê có truyền thống văn hóa lâu đời, có những nét độc đáo riêng mà không phải nơi nào cũng có.

Ông Đỗ Duy Văn - Chi hội trưởng Chi hội Văn nghệ huyện Quảng Ninh, người làng Văn La cho biết “Từ những năm đầu thập niên 60 của thế kỷ trước, khi mới thành lập Hợp tác xã (HTX) nông nghiệp Văn La, Ban quản lý HTX đã họp, lấy ý kiến của toàn thể xã viên về quy hoạch của thôn. Nhân dân trong thôn nhất trí ở theo ô bàn cờ. Cứ mỗi ô có 4 hộ gia đình, hộ nào cũng có vườn tược, cây cối trong vườn; trước mặt, sau lưng và 2 bên đều làm đường giao thông. Các trục đường ngang, lối dọc được kéo thẳng tắp, đường xóm rộng 3m, đường chính rộng 5m. Trong quá trình làm đường, nếu có cây hoặc chướng ngại vật thì gia đình tự phát hoặc nhờ các gia đình cùng ở trong ô hỗ trợ, tháo dỡ”. Từ đó đến nay, các cặp vợ chồng mới cưới nhau, ra ở riêng và các gia đình mới tách hộ đều tuân thủ làm nhà ở theo nguyên tắc này. Đến sau này, khi xây dựng nông thôn mới, dựa trên cơ sở này, làng mở rộng và cứng hóa đường giao thông nông thôn theo tiêu chuẩn đường xóm rộng 4m, đường thôn rộng 7m; nhiều hộ tự nguyện hiến đất, hiến cây, hiến tài sản trên đất, đặc biệt có 25 hộ hiến tường rào để mở đường. Kể từ năm 2013, hệ thống

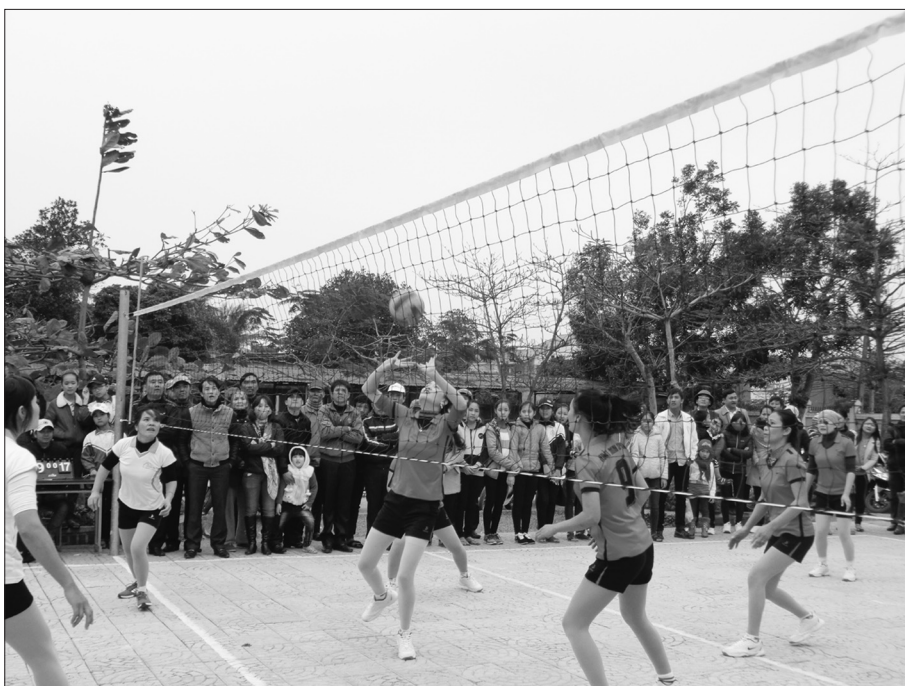
giao thông nông thôn ở thôn Văn La đã được hoàn thiện, 100% các tuyến đường ngang, ngõ xóm được bê tông kiên cố, thẳng đẹp. Hàng tháng, các tổ chức đoàn thể trong thôn phát động phong trào vệ sinh môi trường, phong quang đường làng, ngõ xóm. Cùng với đó, hệ thống giao thông thủy lợi nội đồng cũng được hoàn thiện. Cả cánh đồng, với diện tích lúa 94 ha nhưng bà con đã đồng lòng, chung sức làm 6 trục đường bê tông theo phương châm Nhà nước và nhân dân cùng làm, mỗi trục đường rộng 5m, mặt bê tông rộng 3m, ô tô và các phương tiện giao thông đi lại thuận lợi để nhân dân sản xuất và chăm sóc cây lúa.

Nét độc đáo nữa ở thôn Văn La nói riêng là mỗi xóm đều có nhà văn hóa. Ông Lê Xuân Hồng - Trưởng thôn Văn La nói “Thôn có 6 xóm, khi họp xóm để bàn kế hoạch xây dựng nhà văn hóa, ai ai cũng phấn khởi, đồng lòng góp công, góp sức để làm. Năm 2016, nhân dân xóm 6 khởi công xây nhà văn hóa với diện tích 100 m²; cán bộ, nhân dân trong xóm người góp kinh phí, người góp công đã xây dựng nhà văn hóa với tổng số tiền 250 triệu đồng. Năm 2017, các xóm khác tiến hành xây nhà văn hóa với tổng số tiền trên một tỷ đồng, trong đó, nhân dân đóng góp trên 700 triệu đồng, số tiền còn lại do xã và huyện đầu tư”. Các nhà văn hóa của mỗi xóm đều có sân bê tông, sân chơi bóng chuyền và cầu lông. Ngoài ra, thôn có 2 sân chơi bóng chuyền cũng được bê tông nữa. Nhà văn hóa của xóm là nơi để cộng đồng dân cư trong xóm sinh hoạt, hội họp, vui chơi văn hóa, văn nghệ, thể thao. Hàng ngày, sau giờ làm việc, trên các sân nhà văn hóa, các thành viên của xóm đến để tập luyện, giao lưu bóng chuyền, người chơi cầu lông, trẻ em nô đùa, người reo hò cổ vũ... tạo nên không khí vui tươi, lành mạnh. Hàng tháng, hàng kỳ, các đội bóng chuyền nam, nữ của các xóm, của các chi hội đoàn thể tổ chức giao lưu, cọ xát, học

hỏi lẫn nhau; tăng thêm tinh thần đoàn kết, tình làng nghĩa xóm.

Đến nay, thôn Văn La có 535 hộ với 1980 nhân khẩu, sản xuất nông nghiệp chiếm 70%, ngành nghề khác 30%. Ngoài sản xuất cây lúa, nhân dân trong thôn còn trồng nhiều rau màu và cây ăn quả. Mấy năm qua, do diện tích trồng lúa ở vùng Cồn Vại năng suất thấp, bấp bênh nên người dân chuyển đổi cơ cấu cây trồng để nâng cao thu nhập. Cũng trên diện tích đó, bà con đã chuyển đổi sang sản xuất mỗi năm 3 vụ, trong đó một vụ trồng dưa hấu cho thu nhập 100 triệu đồng/ha, một vụ trồng ngô lai thu nhập trên 60 triệu đồng/ha và một vụ gieo lúa cho thu nhập gần 60 triệu đồng/ha. Từ khi chuyển đổi cơ cấu cây trồng, các hộ dân có thu nhập cao gấp đôi so với trồng lúa 2 vụ trước đây. Ngoài sản xuất nông nghiệp, những năm qua, nhân dân Văn La đẩy mạnh thành lập các ngành nghề truyền thống, mở mang kinh doanh dịch vụ, tạo việc làm và tăng thêm thu nhập cho người lao động. Nổi bật nhất về kinh doanh dịch vụ có Công ty TNHH Vân Cộn, chuyên kinh doanh vật liệu xây dựng, công ty luôn tạo việc làm thường xuyên cho trên 25 lao động, lương bình quân của mỗi lao động 4,5 triệu đồng/tháng. Tính ra, đến nay, thu nhập bình quân của người dân thôn Văn La đạt 37 triệu đồng/năm, đời sống người dân luôn ổn định, không còn hộ đói, tỷ lệ hộ nghèo giảm còn 4,3%, 100% hộ gia đình có nhà xây kiên cố, trong đó có nhiều nhà cao tầng.

Đã từ lâu, đến hẹn lại lên, năm nào cũng

Đội bóng chuyên nữ các xóm thi đấu nhân dịp Rằm tháng Giêng ở Văn La

Ảnh: THÁI TOÀN

vậy, sau kỳ nghỉ Tết Nguyên đán, con em trong làng, ai ai cũng tất bật mỗi người mỗi việc chuẩn bị cho lễ hội Rằm tháng Giêng - Tết Nguyên tiêu. Lễ hội Rằm tháng Giêng ở Văn La cũng là nét đẹp truyền thống văn hóa tâm linh của làng. Lễ hội thu hút người dân trong làng và con em đang công tác, học tập, sinh sống trên mọi miền Tổ quốc về với hội làng. Từ nét đẹp văn hóa ở làng Văn La, những năm gần đây, nhiều làng ở huyện Quảng Ninh cũng đã tổ chức lễ hội Rằm tháng Giêng để cầu cho mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu, nhà nhà ấm no hạnh phúc, quốc thái dân an.

Làng Văn La đã góp phần cùng xã Lương Ninh là đơn vị đầu tiên về đích trong phong trào xây dựng nông thôn mới của huyện Quảng Ninh. Từ đó đến nay, cán bộ, nhân dân trong thôn vẫn luôn giữ vững những nét đẹp văn hóa độc đáo và đẩy mạnh xây dựng các tiêu chí nông thôn mới theo hướng phát triển bền vững ■

T. T